

Papagájok első állatorvosi vizsgálata - miért van rá szükség?

Fordítás, fotók és feliratozásuk: **Bordás Krisztina**

Lektorálta: **Dr. Szabó Mirjam**

Teljesen mindegy, hogy az állat vásárolt, cserélt vagy „mentett”, ezeknek a változásoknak mindig ugyanazok a veszélyei. Milyen vizsgálatok lennének ésszerűek és ajánlottak egy újonnan beszerzett papagáj esetében? Erre a kérdésre nem lehet általános választ adni, ugyanis mindez sokkal inkább attól függ milyen szituációból, körülmények közül érkezik a madár és mit hoz onnan magával.

Egy példa

A mennyiben valaki úgy dönt, hogy egy Jákó papagáj párt szeretne rossz tartási

Papagájpáciens kondíciójának becslése céljából végzett külső fizikai vizsgálat: csontozat, izomzat tapintása, amit laborvizsgálatokhoz szükséges mintavétel egészít ki (torokminta, bélsár, vér)

Először is mit jelent az első orvosi vizsgálat? Érthetjük alatta azt is, hogy a madár beszerzésével egy időben végeztetünk vizsgálatot, mintegy meggyőződve arról, hogy a vételárat egészséges madárra fizettük ki, valójában azonban mindez többről szól, mivel a papagájok vizsgálata nem csupán az ilyen esetekben szükséges. Egyre gyakrabban cserélnek gazdát ezek a madarak, és ami nagyon öröndetes, hogy sok esetben nem megfelelő tartási körülmények közül kerülnek olyan papagájkedvelőkhöz, akik helyes, modern és állatjóléti szempontból megfelelő tartási körülményeket biztosítanak e madarak számára.

körülményekből menteni és Őket, de kizárólag csak Őket, kettejüket aztán egész hátralévő életükben, - amely remélhetőleg hosszúnak bizonyul - egy megfelelően berendezett, kültéri röpdével határos madárszobában tartani és gondozni, akkor ebben az esetben nem feltétlenül szükséges vírusfertőzésekre leszűrni ezeket a madarakat. Ugyanis ha egy vagy több teszt pozitívnak is bizonyul, az nem jár következményekkel az új gazdára, vagy a madarakra vonatkozóan. Ha azonban ugyanezek a madarak egy Jákó papagáj csoportba (pl. menhelyre) lesznek beintegrálva, akkor elkerülhetetlen a vírusesztek elvégzése. Ezért nagyon fontos még az állatok beszerzését megelőzően megbeszélni az állatorvossal, hogy pontosan milyen jellegű (első) vizsgálatokra van szükség.

Ezeket a vizsgálatokat alapvetően 3 csoportra oszthatjuk:

1. Kötelező jelleggel szükséges vizsgálatok
2. Javasolt vizsgálatok
3. Kiegészítő vizsgálatok, amelyek bizonyos esetekben javasoltak

Kötelező jellegű vizsgálatok

Legtöbbször a beszerzésre kerülő papagájok társaságot, vagy párt kapnak, de legalábbis az esetek döntő többségében fennáll, hogy azonos helyen osztozva kontaktusba kerülnek egymással. Ebben az esetben elengedhetetlen a fertőző betegségek kiszűrése, hogy elkerülhetővé váljon a saját állomány megfertőzése. Természetesen az újonnan érkező madár vizsgálatának csak akkor van értelme, ha a saját (papagáj)állomány egészségi állapota ismert, ugyanis azt is el kell kerülni, hogy az újonnan érkező és fertőző betegséget nem hordozó madár megfertőződjön más papagáj/papagájok által, mivel ebben az esetben az újonnan jött madár van kitéve a fertőzésveszélynek.

A fentiek nem azt jelentik, hogy fertőzött madarakat nem lehetséges

tartani és gondozni, fontos azonban ismerni a fertőzés fajtáját és annak megfelelően menedzselni a tartást és kezelést. Fertőzéstől és madárfajoktól függően különböző lehetőségek léteznek. Mindenek előtt a legfontosabb egy szakképzett állatorvossal megbeszélni a fentieket és olyan intézkedéseket fogantatosítani, amely megóvja a madarakat a betegség kitérésétől, más példányokat pedig a fertőzéstől!

Az alábbiak a legfontosabb vírusfertőzés okozta megbetegedések, amelyeket vizsgálni szükséges:

1. Madár Borna-vírus
2. Madár Polyoma-vírus
3. Cirko- vírus
4. Papagájok herpesz- vírusa (Pacheco betegség)

Természetesen más vírusok is felmerülhetnek, a négy fent nevezett a leggyakoribb vírusfajták, amelyek a papagájoknál problémákhoz vezethetnek.

Egy további megbetegedés a Klamídia, amelyet nem vírusok, hanem egy baktérium (*Chlamydia psittaci*) idéz elő, ami az ornitózis/papagájvér kórokozója. Noha időközben ez a betegség ma már tulajdonképpen megszűnt, azért a papagájvérnek is nevezett betegség az emberre jelenleg éppúgy, mint korábban továbbra is veszélyt jelent,

éppen ez okból pedig elengedhetetlen tesztelni a papagájokat erre a kórokozóra. Ellentétben a vírusok kórokozójával, amelyek kezelhetetlenek, a Klamídia betegség megfelelő antibiotikumokkal jól kezelhető.

Hogyan és hol tesztelik ezeket a megbetegedéseket?

Teszt és teszt között ugyanúgy különbség van, mint autó és autó között. A Fiat Uno-t nehéz a Daimler S-osztályhoz hasonítani. Mindenek előtt fontos informálódni a tesztelések módszertanáról. Azt, hogy ez mennyire lehetetlen a laikusok számára jól mutatja, ha egy pillantást vetünk a papagájos folyóiratokban megjelentekre: Ezekben számos labor kínálja szolgáltatásait részben különleges árengedményekkel, olcsó áron. Ami viszont köztudott: Amennyiben valaki Fiat Uno-t vásárol az interneten, nem várhatja el, hogy egy Mercedes S-osztályt fog találni az ajtaja előtt. Azt, hogy melyik a „legjobb” teszt illetve labor, csak egy szakképzett állatorvos tudja megítélni, ehhez viszont szükséges az állatorvos iránti BIZALOM, ahogy megbízik az ember a háziorvosában vagy sebészében is, amikor pl. a vakbelét kell kioperálni.

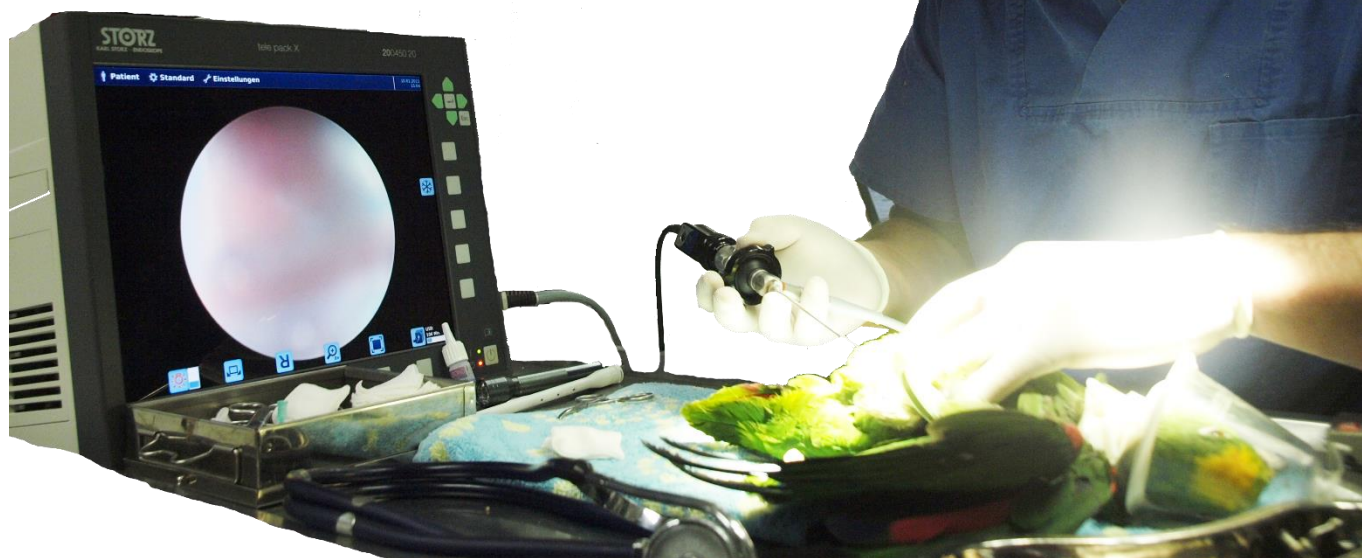
A teszteredmények vizsgálata és magyarázata nagyon

komplikált dolog. Néhány vírusos betegségnél (pl. Borna –vírus) állandóan újabb kutatási eredmények látnak napvilágot és sajnos a biológiában és gyógyászatban is vannak megmagyarázhatatlan eredmények. Ez így van! Állatorvosok és kutatók is olykor olyan helyzet előtt találják magukat, amikor muszáj azt mondani „ezt nem tudom” – és mindezt ki is szabad, hogy mondják!

Ésszerű vizsgálatok

Egy (külön) dolog a fertőző vírusbetegségek megléte, azonban minden madárnál fennáll a lehetősége az egyedileg kialakuló megbetegedéseknek, különösen évekig tartó helytelen tartás és táplálás esetén, amikor nem ritkák a táplálással összefüggő megbetegedések, szervi betegségek, baktériumok és gombák okozta betegségek. Papagájoknál nem túl

gyakran fordul elő

Az endoszkópos vizsgálat lehetővé teszi a belső szervek közvetlen vizsgálatát, valamint szervi megbetegedés gyanúja esetén lehetőséget nyújt a biopsziás mintavételre.

parazitológiai megbetegedés, mint amilyen pl. a gyomor-bél férgesség vagy atkásodás, mivel azonban a vizsgálatok nem túl költségesek, így érdemes elvégeztetni azokat. Egy ilyen egyénre szabott vizsgálat mindig részletes anamnézissel (kórelőzménnyel) kezdődik, az előzetes állatorvosi jelentések felvételével, amiből az állatorvos máris visszakövetkeztethet az esetleges korábbi megbetegedésekre. Az anamnézist egy részletes általános orvosi vizsgálat követi, sajnos azonban ez a vizsgálat a madárpáciensek esetében csak ritkán ad egyértelmű utalást az egyes betegségi típusokra. Éppen ezért laborvizsgálatok szükségesek ahhoz, hogy meghatározhatóvá váljanak a gyulladásos folyamatok, máj és vese értékek illetve a vér kalciumszintje.

Ezek az ún. hematológiai és biokémiai vizsgálatok lehetővé teszik, hogy az orvos „bepillantást” nyerjen a madár belső szerveibe. További hasznos vizsgálatok a röntgen illetve az endoszkópia. A röntgenvizsgálatoknál gyakran váratlan dolgokra derül fény, ami az általános állatorvosi vizsgálat alkalmával nem állapítható meg. Az endoszkópos vizsgálat lehetővé teszi a belső szervek közvetlen vizsgálatát, valamint szervi megbetegedés gyanúja esetén lehetőséget nyújt a biopsziás mintavételre, amit aztán egy speciális laborba továbbküldve megállapíthatóvá válik a diagnózis. Az *A légzés, szívverés meghallgatása*

endoszkópia mindig altatásban történik, ami a papagájoknál manapság minimális rizikóval járó rutinjeljárásnak számít. Ez a rizikótényező egy előzetes vérvizsgálattal minimalizálható.

Kiegészítő vizsgálatok, amelyek bizonyos esetekben javasoltak

Ide sorolható elsősorban a tenyészettség/tenyésztésre alkalmassági vizsgálat azon madaraknál, amelyeket tenyésztésbe kívánnak bevonni. Példaként a nemzőképesség megítéléséhez, spermavétellel vagy endoszkóp segítségével történő mintavétellel közvetlenül a herékből, értékes információkhoz juthatunk a tenyészállatokról. Emellett kiegészítő laboratóriumi vizsgálatok (mint a cink, ólom, ritkább baktériumok, vírusok esetében) értékesek lehetnek, ha a kórelőzmény vagy az általános kivizsgálás során egy adott betegségnek a gyanúja felmerül. Összegzésképp kijelenthető, hogy a papagájok első orvosi vizsgálata számos betegséget és halálestet segít elkerülni és a rendszeres állatorvosi rutinvizsgálatokkal együtt elérhetővé válik, hogy a fogságban tartott papagájok egyértelműen kevésbé betegedjenek meg, ezáltal megspórolható számukra a szükségtelen szenvedés, ami magától értetődő kötelessége lenne minden állattartónak.

A papagájok a végsőkig képesek titkolni betegségeiket, éppen ezért a rendszeres állatorvosi vizsgálatnak nagy szerepe van egészségük megőrzésében, a megbetegedések megelőzésében, illetve a sikeres gyógykezelésben.